

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 25.06.1993, sp. zn. 5 Co 58/93, ECLI:CZ:VSPH:1993:5.CO.58.1993.1

Číslo: 22/1995

Právní věta: Okresní (obvodní) soud je věcně příslušný projednat žalobu, jíž se žalobce domáhá odstranění (likvidace) údajů o tom, zda žalobce byl osobou uvedenou v ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 279/1992 Sb., o některých dalších předpokladech pro výkon funkce obsazovaných ustanovením nebo jmenováním příslušníků Policie ČR a příslušníků Sboru nápravné výchovy ČR. Není tu dána příslušnost krajského soudu (Městského soudu v Praze) podle ustanovení § 9 odst. 2 písm. a) o. s. ř.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 25.06.1993

Spisová značka: 5 Co 58/93

Číslo rozhodnutí: 22

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Příslušnost soudu, Příslušnost soudu v civilním řízení věcná

Předpisy: 99/1963 Sb. § 9 odst. 2 písm. a) 279/1992 Sb. § 3 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Městský soud v Praze rozsudkem vyhověl žalobnímu návrhu, aby žalovanému ministerstvu byla uložena povinnost zlikvidovat údaj, že žalobce je osobou uvedenou v ustanovení § 3 odst. 1 písm. c) zákona č. 279/1992 Sb. Současně žalovanému uložil povinnost, aby na náhradě nákladů řízení žalobci zaplatil částku 1098 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

Při rozhodování vycházel soud prvního stupně ze zjištění, že právní předchůdce žalovaného (příslušné bývalé federální ministerstvo) vydal žalobci osvědčení, podle něhož je evidován jako osoba uvedená v ustanovení § 3 odst. 1 písm. c) zákona č. 279/1992 Sb. Vzal za prokázáno, že žalobce je v centrálním registru svazků žalovaného ministerstva evidován jako spolupracovník bývalé Státní bezpečnosti, ačkoliv jím nebyl, a dále že bylo vydáno osvědčení, jímž je tato neoprávněná evidence deklarována.

Povinnost zlikvidovat údaj, že žalobce je osobou uvedenou v ustanovení § 3 odst. 1 písm. c) zákona č. 279/1992 Sb., byla žalovanému uložena podle ustanovení § 20 písm. b) zákona č. 256/1992 Sb. Výrok o nákladech řízení odůvodnil soud prvního stupně ustanoveními § 142 odst. 1 o. s. ř. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný odvolání, v němž poukázal na to, že vydáním osvědčení plnil povinnost uloženou mu ustanovením § 9 odst. 1 zákona č. 451/1991 Sb. ve spojení s ustanovením § 6 odst. 1 zákona č. 279/1992 Sb. Současně zdůrazňoval, že nebylo tvrzeno, že by žalobce byl

spolupracovníkem bývalé Státní bezpečnosti, jak je uvedeno v rozsudku, a v této souvislosti poukazoval na to, že listinnými důkazy bylo prokázáno, že žalobce byl bývalou StB evidován, avšak svazek týkající se jeho osoby byl zničen. Nesouhlasil s povinností zlikvidovat informaci, že žalobce je osobou uvedenou v ustanovení § 3 odst. 1 písm. c) zákona č. 279/1992 Sb. s poukazem na to, že v řízení nebylo prokázáno, že by informace uchovávané žalovaným byly v rozporu s ustanovením § 17 zákona č. 256/1992 Sb. Navrhoval, aby napadený rozsudek byl změněn tak, že se žaloba zamítá.

Žalobce ve vyjádření k odvolání navrhoval napadený rozsudek jako správný potvrdit. Vrchní soud v Praze zrušil rozsudek soudu prvního stupně a věc mu vrátil k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Odvolací soud podle ustanovení § 212 odst. 1 o. s. ř. přezkoumal napadený rozsudek a řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že odvolání žalovaného není důvodné, pokud se žalobce domáhal ochrany osobnosti.

Podle ustanovení § 11 o. z. fyzická osoba má právo se zejména domáhat, aby bylo upuštěno od neoprávněných zásahů do práva na ochranu její osobnosti, aby byly odstraněny následky těchto zásahů a aby jí bylo dáno přiměřené zadostiučinění.

Z výsledků dokazování vyplývá, že žalobce popíral jakoukoliv formu spolupráce s bývalou Státní bezpečností a že žalovanému se nepodařilo prokázat oprávněnost evidence žalobce v materiálech bývalé StB. Žalovaný sice doložil, že žalobce byl v registračním protokole uveden jako agent, avšak soud prvního stupně správně s odkazem na tehdy platnou Směrnicí pro práci s tajnými spolupracovníky československé kontrarozvědky z roku 1972 dovodil, že žalobce ke spolupráci s StB nedal písemný ani ústní souhlas.

Žalobcem zvolené prostředky občanskoprávní ochrany posoudil soud prvního stupně tak, že vyhověl žalobnímu návrhu, aby žalovanému byla uložena povinnost zlikvidovat údaj, že žalobce je osobou uvedenou v ustanovení § 3 odst. 1 písm. c) zákona č. 279/1992 Sb., o některých dalších předpokladech pro výkon funkce obsazovaných ustanovením nebo jmenováním příslušníků Policie ČR a příslušníků Sboru nápravné výchovy ČR, s odkazem na ustanovení § 20 zákona č. 256/1992 Sb., o ochraně osobních údajů v informačních systémech. Ustanovení § 23 zákona č. 256/1992 Sb. stanoví, že spory vyplývající z uplatňování práv a povinností podle tohoto zákona řeší soud, avšak již neupravuje, zda k projednání a rozhodování věci je věcně příslušný okresní či krajský soud. Za této situace je proto nutno vycházet z ustanovení § 9 odst. 1 o. s. ř., podle něhož k řízení v prvním stupni jsou zásadně příslušné (věcně) okresní soudy. Ustanovení § 9 odst. 2 až 4 o. s. ř. taxativně vypočítává věci, v nichž krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně. Tak tomu je konkrétně podle ustanovení § 9 odst. 2 písm. a) o. s. ř. ve věcech ochrany osobnosti podle občanského zákoníku. Při uplatňování práv a povinností podle zákona č. 256/1992 Sb. však nejde o uplatňování práva na ochranu osobnosti podle ustanovení § 11 a násl. o. z., a proto o žalobách podle ustanovení § 23 zákona č. 256/1992 Sb. musí rozhodovat jako soud prvního stupně okresní soud (§ 9 odst. 1 o. s. ř.). Vzhledem k tomu, že Městský soud v Praze rozhodl v této věci o žalobě, kterou se žalobce domáhal (a na uplatněném žalobním nároku trval), aby žalovanému byla uložena povinnost zlikvidovat údaj, že žalobce je osobou uvedenou v ustanovení § 3 odst. 1 písm. c) zákona č. 279/1992 Sb., jako soud prvního stupně, ač pro toto řízení nebyl věcně příslušný, musel být jeho rozsudek o povinnosti žalovaného zlikvidovat údaj, že žalobce je osobou uvedenou v ustanovení § 3 odst. 1 písm. c) zákona č. 279/1992 Sb., zrušen (§ 221 odst. 2 písm. b/ o. s. ř.) a věc byla vrácena Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení (§ 221 odst. 2 o. s. ř.), v němž rozhodne podle ustanovení § 104 odst. 1 o. s. ř. Právním názorem odvolacího soudu je Městský soud v Praze vázán (§ 226 o. s. ř.). O náhradě nákladů odvolacího řízení ve věci ochrany osobnosti bylo rozhodnuto podle ustanovení § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř., když žalobci, který měl v odvolacím řízení úspěch, náklady řízení nevznikly.